

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ

Г-Н D. RUIZ-JARABO COLOMER

представено на 3 февруари 2009 година¹

Съдържание

I	— Въведение	I - 6420
II	— Фактите в първоинстанционното производство	I - 6420
	A — Стадий на административното производство	I - 6420
	Б — Стадий на съдебното производство	I - 6422
III	— Правна уредба	I - 6424
	A — Общностна правна уредба на контрола върху концентрациите	I - 6424
	Б — Предишни решения, които имат отражение върху производството	I - 6426
IV	— Производството пред Първоинстанционния съд и обжалваното решение	I - 6427
	A — Производството по дело T-351/03	I - 6427
	Б — Съществено съдържание на обжалваното решение (дело T-351/03)	I - 6429
	1. Достатъчно съществено нарушение	I - 6429
	2. По причинно-следствената връзка	I - 6430
	3. Определяне на причинените вреди	I - 6432
	а) Възнаграждения, административни и съдебни разноски, понесени от Schneider	I - 6432
	б) Намаляване на цената за прехвърляне на Legrand, уговорена с Wendel KKR, за да е възможно отлагане на прехвърлянето	I - 6433
	в) Оценяване на вредата, възлагане на отговорността за нея и лихви	I - 6433
V	— Производство пред Съда и искания на страните по жалбата	I - 6434

¹ — Език на оригиналния текст: испански.

VI — Разглеждане на жалбата	I - 6435
А — Възприет подход	I - 6435
Б — По правните основания относно достатъчно съществено нарушение	I - 6436
1. Определяне на позициите	I - 6436
2. Първото правно основание: погрешно разбиране на обжалваното решение	I - 6436
3. По второто правно основание	I - 6439
В — По правното основание относно вредата, причинена на Schneider	I - 6441
Г — По правните основания, свързани с причинно-следствената връзка	I - 6442
1. Липса на причинно-следствена връзка	I - 6443
а) Относно изопачаването на фактите и доказателствата (първа част на третото правно основание на жалбата)	I - 6443
б) По липсата на причинно-следствена връзка между недействителността на решението за несъвместимост и намаляването на цената за прехвърляне на Legrand на Wendel KKR (втората част от третото правно основание на жалбата)	I - 6444
i) Определяне на позициите	I - 6444
ii) Преценка	I - 6445
2. За прекъсването на причинно-следствената връзка (третото и петото правно основание на жалбата)	I - 6449
а) Обобщение на доводите на страните	I - 6449
б) По допустимостта на някои доводи	I - 6450
в) По съществуване	I - 6450
3. По правното основание, изведено от противоречие в мотивите	I - 6453
Д — По седмото правно основание	I - 6454
VII — Произнасяне на Съда по съществуването на спора	I - 6454
VIII — По съдебните разноските пред двете инстанции	I - 6455
IX — Заключение	I - 6456
	I - 6419

I — Въведение

1. Европейската комисия обжалва решението на Първоинстанционния съд от 11 юли 2007 г.², с което частично се уважава искът, основаващ се на извъндоговорната отговорност на Общността във връзка с отменена от посочения съд забрана на концентрация на предприятия.

2. Делото е от значение на само поради много големия размер на поисканата сума, която възлиза приблизително на 1,7 милиарда евро, но и поради потенциалното въздействие на решението на Съда върху икономическата политика на общностната институция, чиято задача е да защитава конкуренцията в Европа.

3. Решението би следвало да е особено предпазливо и умерено поради сериозното му отражение както върху предприятията, така и върху институциите на Общността, а навярно и върху националните органи, тъй като се касае за нарушаване на правото на защита на предприятията в административно производство и за вредите, произтичащи от нарушаването на това основно право.

2 — Решение по дело Schneider Electric/Комисия (Т-351/03, Сборник, стр. II-2237).

II — Фактите в първоинстанционното производство

4. Сложните събития, довели до спора, предмет на настоящата жалба, са описани в обжалваното решение³ и обобщени в следващите точки.

A — Стадий на административното производство

5. Двете френски акционерни дружества Schneider Electric SA („Schneider“) и Legrand SA („Legrand“) уведомяват Комисията за план, който предвижда чрез публично предложение за замяна (наричано по-нататък „ППЗ“) първото дружество да придобие върху второто контрол по смисъла на член 3, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕИО) № 4064/89 (наричан по-нататък „Регламентът“)⁴. Schneider произвежда и продава оборудване и системи за секторите на електроразпределението, промишления контрол и автоматизацията, а дейността на Legrand е свързана с електрически инсталации за ниско напрежение.

6. Поради сериозните съмнения във връзка със съвместимостта на този план

3 — Точки 16—78.

4 — Регламент на Съвета от 21 декември 1989 г. относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ L 395, стр. 1, поправка в ОВ L 257 от 21.9.1990 г., стр. 13), изменен с Регламент (ЕО) № 1310/97 на Съвета от 30 юни 1998 г. (ОВ L 180, стр. 1). Последната редакция, Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 г. (ОВ L 24, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 201), не е приложима по отношение на това дело.

с общия пазар на 30 март 2001 г. Комисията открива на основание член 6, параграф 1, буква в) от Регламента стадий II от производството за преценка, като изисква информация от Schneider и Legrand.

7. На 3 август 2001 г. Комисията изпраща на Schneider изложение на възраженията, в което посочва, че в резултат на своите действия дружеството може да се окаже в господстващо положение на определен брой национални секторни пазари.

8. В своя отговор от 16 август 2001 г. на тези възражения, упоменатите дружества оспорват определянето на пазарите от Комисията, както и анализа на отражението на концентрацията върху тези пазари. На 29 август 2001 г. се провежда съвместно заседание на нотифициращите дружества и службите на Комисията, на което Schneider се задължава да приеме необходимите корективни мерки.

9. На 10 октомври 2001 г. Комисията приема на основание член 8, параграф 3 от Регламента Решение 2004/275/ЕО (наричано по-нататък „Решение за несъвместимост“)⁵, с което обявява планираната концентрация за несъвместима с общия пазар. В съображения 782 и 783 от това решение се посочва, че сливането на предприятия би създадо господстващо

положение и сериозни ограничения за ефективната конкуренция на някои национални пазари, а и би засилило господстващото положение в няколко френски сектора⁶. Комисията възразява и срещу корективните мерки, предложени от Schneider, тъй като тези мерки не биха предотвратили нарушенията на конкуренцията, изложени в решението за несъвместимост.

10. Тъй като с притежаването на 98,1% от капитала на Legrand Schneider допуска концентрация на предприятия, определена a posteriori като несъвместима с общия пазар, на 24 октомври 2001 г. Комисията изготвя второ изложение на възраженията с цел анулиране на сливането между двете дружества, в което на основание член 8, параграф 4 от Регламента разпорежда на Schneider да прехвърли част от активите, които притежава в Legrand, така че участието му да бъде намалено до размер, ненадхвърлящ значимо дялово участие, с оглед на възстановяването с известна сигурност на ефективната конкуренция в сравнително кратък срок.

11. Комисията иска незабавно да повери на опитен и независим пълномощник управлението на интересите на Schneider в Legrand и съгласно член 7, параграф 4 от Регламента на 4 декември 2001 г. разрешава на Schneider да упражни правото си на глас, съответстващо на вложения в Legrand капитал, чрез пълномощник,

5 — Преписка COMP/M.2283 — Schneider—Legrand, по която концентрацията се определя като несъвместима с общия пазар (ОВ L 101., стр. 1).

6 — Описани по-подробно в точки 35 и 36 от обжалваното решение.

определен съгласно условията на одобрен от Комисията договор.

12. На 30 януари 2002 г. Комисията приема на основание член 8, параграф 4 от Регламента решение (наричано по-нататък „Решение за анулиране на сливането“)⁷, с което изисква Schneider да анулира сливането с Legrand в деветмесечен срок, изтичащ на 5 ноември 2002 г.

13. Посоченото решение забранява на Schneider да извърши отделяне на определени дейности на Legrand, изисква потенциалните приобретатели на Legrand да получат предварителното одобрение на Комисията и забранява всякакво последващо прехвърляне на дейности от Legrand обратно към Schneider.

Б — *Стадий на съдебното производство*

14. Преди приемането на последното решение, на 13 декември 2001 г. Schneider подава пред Първоинстанционния съд на Европейските общности жалба за отмяна на решението за несъвместимост (дело T-310/01).

7 — Решение C(2002) 360, окончателен на Комисията от 30 януари 2002 г., което постановява анулиране на сливането на предприятията (преписка COMP/M.2283 — Schneider—Legrand).

15. С жалба от 18 март 2002 г. френското дружество иска да се отмени и решението за анулиране на сливането (дело T-77/02), както и да се спре неговото изпълнение (дело T-77/02 R).

16. След съдебното заседание в обезпечителното производство по дело T-77/02 от 23 април 2002 г. Комисията удължава до 5 февруари 2003 г. крайния срок, даден на Schneider, за анулиране на сливането с Legrand, без да променя етапите на обособяване на двете дружества в рамките на предоставения срок, което кара Schneider да се откаже от своето искане за спиране на изпълнението на решението.

17. За да подготви прехвърлянето на Legrand, което би трябвало да извърши при отхвърляне на двете му жалби за отмяна, на 26 юли 2002 г. Schneider сключва с консорциума Wendel KKR договор за прехвърляне, който трябва да се изпълни най-късно на 10 декември 2002 г. В договора е включена клауза, с която на Schneider се дава възможност да го прекрати до 5 декември 2002 г. срещу плащане на обезщетение за прекратяване (180 милиона евро), в случай че решението за несъвместимост бъде отменено.

18. Както вече посочих, с Решение по дело Schneider I⁸ Първоинстанционният съд отменя решението за несъвместимост, основавайки се на грешките при анализа и преценката на отражението на концентрацията върху националните секторни пазари извън Франция, а също и на нару-

8 — Решение на Първоинстанционния съд от 22 октомври 2002 г. по дело Schneider Electric/Комисия (T-310/01, Recueil, стр. II-4071).

шаването на правото на защита. С Решение по дело *Schneider II*⁹ от същата дата Първоинстанционният съд отменя и решението за анулиране на сливането, като приема, че с него се изпълнява решението за несъвместимост. Тъй като Комисията не обжалва нито едно от тези решения на Първоинстанционният съд, те придобиват сила на пресъдено нещо. За да не усложнявам допълнително изложението на фактите, ще предам по-подробно съдържанието на двете съдебни решения в част III от настоящото заключение, посветена на правната уредба по делото¹⁰.

19. В съответствие с член 10, параграф 5 от Регламента Комисията публикува известие, с което определя 23 октомври 2002 г. за дата, от която започват отново да текат сроковете на производството за преценка на концентрацията¹¹, като добавя, че след предварителна преценка на стадий I може да се счита, без това да предопределя съдържанието на крайното решение, че действията на *Schneider* попадат в приложното поле на Регламента, и поканва заинтересованите трети лица да представят своите становища.

20. В ново изложение на възраженията от 13 ноември 2002 г. Комисията уведомява *Schneider*, че неговото поведение може да накърни конкуренцията на френските секторни пазари поради известното застъпване на пазарните дялове на *Schneider* и *Legrand*, прекратяването на

традиционното им съперничество, значението на притежаваните от структурата *Schneider-Legrand* марки, влиянието на тази структура върху търговците на едро и това, че нито един конкурент не е в състояние да замести конкурентния натиск, упражняван от *Legrand*, преди да бъде погълнато.

21. На 14 ноември 2002 г. *Schneider* предлага на Комисията мерки за коригиране на припокриването на някои дейности на дружествата в процес на сливане на съответните френски секторни пазари. В резултат на тези препоръки започва спор под формата на кореспонденция, в който Комисията отхвърля предложенията на *Schneider* като недостатъчни за смекчаване на неблагоприятните последици за конкуренцията във Франция, а *Schneider* упреква Комисията за съмненията ѝ по отношение на осъществимостта на предложените от него разрешения и годността им да гарантират поддържането на конкуренцията във Франция.

22. В писмо от 2 декември 2002 г. *Schneider* посочва, че на толкова напреднал стадий от производството поведението на Комисията лишава от смисъл преговорите, поради което, за да приключи с продължилата повече от година несигурност, уведомява Комисията за волята си да продаде *Legrand* на *Wendel-KKR*. На следващия ден то потвърждава намерението си чрез факс, посочвайки, че по силата на споменатия договор за прехвърляне продажбата на *Legrand* на *Wendel KKR* ще бъде осъществена на 10 декември 2002 г., а на 11 декември 2002 г. *Schneider* уведомява Комисията за извършването на продажбата.

9 — Решение на Първоинстанционния съд от 22 октомври 2002 г. по дело *Schneider Electric/Комисия* (T-77/02, *Rescueil*, стр. II-4201).

10 — Точка 39 и сл. от настоящото заключение.

11 — В *Официален вестник на Европейските общности* от 15 ноември 2002 г. (C-279, стр. 22).

23. Въпреки че на 4 декември 2002 г. е открила стадий II от производството за преценка на концентрацията, приемайки, че предприятиите от Schneider мерки не разсейват съмненията относно съвместимостта на концентрацията, на 13 декември 2002 г. Комисията уведомява Schneider, че преписката е прекратена поради липса на предмет, тъй като дружеството вече не упражнява контрол върху Legrand.

24. По тази причина жалбата за отмяна, подадена от Schneider срещу решението за започване на стадий II и срещу решението за прекратяване на преписката от 13 декември 2002 г. (дело T-48/03), е отхвърлена с определение¹², което на свой ред е обжалвано, като жалбата също е отхвърлена с определение на Съда¹³.

25. В точка 48 от своето определение Съдът посочва, че като е решила да поднови стадий I от процедурата за преценка на концентрацията, Комисията си е направила съответните изводи въз основа на Решение по дело Schneider I и по този начин е взела необходимите предпазни мерки, за да гарантира, че правото на защита на Schneider няма да бъде повторно нарушено.

12 — Определение от 31 януари 2006 г. по дело Schneider Electric/Комисия (T-48/03, Recueil, стр. II-111), с което се приема за недопустима жалбата за отмяна по дело T-48/03 по съображения, че решението за започване на стадий II и решението за прекратяване на преписката не накърняват интересите на Schneider.

13 — Определение от 9 март 2007 г. по дело Schneider Electric/Комисия (C-188/06 P, Сборник, стр. I-35).

III — Правна уредба

A — Общностна правна уредба на контрола върху концентрациите

26. В редакцията, приложима към настоящия спор, член 2, параграф 3 от Регламента предвижда, че се обявяват за несъвместими с общия пазар нотифицираните концентрации, които съществено биха възпрепятствали ефективната конкуренция чрез създаване или засилване на господстващо положение на общия пазар или на значителна част от него.

27. По смисъла на член 3, параграф 1, буква б) от Регламента концентрация е налице, когато дружество придобива пряко или непряко контрол върху друго предприятие, в частност чрез придобиване на дялове от капитала или чрез закупуване на активи.

28. В член 6, параграф 1, буква б) от този нормативен акт се уточнява, че Комисията счита за съвместими с общия пазар концентрации, които са нотифицирани съгласно Регламента и не пораждаат сериозни съмнения относно съвместимостта им, въпреки че попадат в приложното поле на Регламента.

29. Ако случаят не е такъв, съгласно член 6, параграф 1, буква в) Комисията започва споменатото производство за преценка (решение, наречено „за започване на стадий II“).

30. Член 10, параграф 1 изисква тези действия да бъдат предприети в едномесечен срок, считано от работния ден след деня на постъпване на нотификацията за концентрацията или от работния ден след деня на получаване на пълната информация.

31. Член 8, параграфи 2 и 3 съответно, овластява Комисията в рамките на стадий II от процедурата за преценка да се произнесе относно съвместимостта след промени, извършени от предприятията, участвали в нотифицирания проект за сливане.

32. Член 10, параграф 3 установява максимален четиримесечен срок, считан от началото на стадий II, за вземане на решение за обявяване на концентрацията за несъвместима с общия пазар.

33. Съгласно член 8, параграф 4, когато концентрация, преценена като несъвместима с общия пазар, вече е извършена, с решението по параграф 3 или с отделно

решение Комисията постановява да бъде анулирано сливането на предприятията или да бъдат предприети всякакви други действия, насочени към възстановяване на ефективната конкуренция.

34. Член 10, параграф 6 въвежда мълчаливото административно съгласие, по силата на което за съвместими с общия пазар се считат нотифицираните концентрации, за които Комисията не е започнала стадий II до изтичане на максималния едномесечен срок от уведомяването или от получаването на пълната информация или когато не се е произнесла в четиримесечен срок след започване на стадий II относно съвместимостта на концентрацията с общия пазар.

35. Съгласно член 10, параграф 5, когато общностният съд отмени решение на Комисията, сроковете, определени в Регламента, се прилагат отново от датата, на която е обявено съдебното решение.

36. Според член 7, параграф 1 концентрация не се извършва преди уведомяването на Комисията, както и в триседмичен срок след него. Параграф 3 обаче допуска изключение, тъй като съгласно параграф 1 позволява да бъде направено публично предложение за закупуване или замяна, за което Комисията е била уведомена, при

условие че купувачът не упражнява правото на глас, пропорционално на неговите дялове, или го упражнява с разрешение на Комисията с цел единствено да запази пълната стойност на своята инвестиция.

37. Член 18 от Регламента има първостепенно значение за настоящото дело, тъй като по силата на параграф 1, преди да приеме решенията, предвидени в частност в член 8, параграф 3, Комисията следва да предостави на съответните лица, предприятия и обединения на предприятия възможността да бъдат изслушани на всеки стадий от процедурата до изпращането на преписката на Консултативния комитет във връзка с направените възражения.

38. В заключение, параграф 3 от цитирания член уточнява, че Комисията следва да основава своите решения единствено на възраженията, по които заинтересованите страни са представили становища, като правото на защита следва да бъде гарантирано изцяло по време на производството.

Б — Предишни решения, които имат отражение върху производството

39. Schneider започва производство срещу Комисията, като обжалва пред Първоинстанционния съд решенията за несъвместимост и анулиране на сливането, поради което е уместно да се обобщят съдебните

решения, с които са отменени, тъй като те са придобили сила на пресъдено нещо.

40. С Решение по дело *Schneider I* се отменя решението за несъвместимост поради, от една страна, наличието на грешки при преценката на въздействието на концентрацията върху националните секторни пазари извън Франция, а от друга — нарушаване на правото на защита, опорочаващо анализа на въздействието върху тези пазари и на корективните мерки, предложени от дружеството.

41. В настоящата жалба не се обсъждат грешките в икономическата оценка, поради което на проверка подлежи единствено нарушаването на правото на защита. В този смисъл в Решение по дело *Schneider I* се приема, че Комисията е била длъжна да установи рисковете от концентрацията за конкуренцията, за да могат нотифициращите страни ефективно и своевременно да прехвърлят активи за привличане на концентрацията в съответствие с общия пазар.

42. Добавя се, че в изложението на възраженията от 3 август 2001 г. не е посочено достатъчно точно засилването на позицията на *Schneider* пред френските дистри-

бутори на електрооборудване за ниско напрежение, произтичаща от прибавянето на продажбите на Legrand на пазарите за компоненти на електрически табла и от господстващото положение на Legrand на пазарния сегмент на оборудването за крайно електроразпределение¹⁴.

43. Посочва се освен това, че в изложението на възраженията се изброяват отделните национални секторни пазари, засегнати от концентрацията, без да се посочва някакво взаимно укрепване на позициите на нотифициращите страни¹⁵. По този начин Комисията лишила френското дружество от възможността да представи становище и да оспори тезата, според която то ще засили своето господстващо положение в сектора на компонентите за електроразпределителни табла и на крайните компоненти поради господстващото положение на Legrand в областта на оборудването за крайно електроразпределение.

44. Решението за несъвместимост накърнявало правото на защита на Schneider, тъй като не позволява да бъдат преценени в целия им обхват проблемите за конкуренцията, които Комисията е установила по отношение на френския пазар за електрооборудване за ниско напрежение. В частност дружеството нямало възможност да предложи прехвърляне на определен обем активи или други средства за разрешаване на проблемите за конкуренцията. Следователно то косвено било лишено от възможността да получи съгласието на Комисията — много сериозно нарушение,

тъй като тези средства са единствената възможност за запазване на сливане на предприятия, попадащо в приложното поле на член 2, параграф 3 от Регламента¹⁶.

45. Освен това Първоинстанционният съд отменя с Решение по дело Schneider II и решението за анулиране на сливането поради връзката му с решението за несъвместимост.

IV — Производството пред Първоинстанционния съд и обжалваното решение

A — Производството по дело T-351/03

46. На 10 октомври 2003 г. Schneider подава иск за обезщетение на основание член 235 и член 288, втора алинея ЕО.

47. С подкрепата на Френската република дружеството иска от Първоинстанционния съд да осъди Общността да му

14 — Възражение за взаимно укрепване.

15 — Точки 444 и 445 от Решение по дело Schneider I.

16 — Точки 453—461 от Решение по дело Schneider I.

изплати сумата от 1 663 734 716,76 EUR, от която следва да се приспаднат разноските, посочени в определенията за установяване на подлежащите на възстановяване съдебни разноси¹⁷, и към която следва да прибави годишна лихва в размер на 4 % за периода от 4 декември 2002 г. до пълното плащане на сумата, както и размерът на данъка, който Schneider следва да заплати върху стойността на обезщетението.

48. Ищецът структурира своите доводи¹⁸ около двете незаконосъобразни положения в решението за несъвместимост, признати с Решение по дело Schneider I — от една страна, недостатъците на извършения от Комисията анализ на отражението на концентрацията върху националните секторни пазари извън Франция, и от друга страна, нарушаване на правото на защита на ищеца поради непълнотата на изложението на възраженията във връзка с взаимното укрепване на позициите.

49. Като пряка последица посочва вредата, причинена от обезценяването на стойността на неговите активи поради, на първо място, счетоводната загуба, която са претърпели активите на Legrand, на второ място, ползите, пропуснати вследствие на невъзможността да се осъществи очакваното взаимодействие и последващото проваляне на промишлената стратегия на групата, и на трето място, уронване на неговото добро име. Размерът на

вредата се е увеличил и поради отрицателното отношение на Комисията.

50. Към тези загуби Schneider добавя възнаграждението на пълномощника, който е участвал в административното производство за анулиране на сливането, разноските в новото производство за преценка на концентрацията след решенията по дело Schneider I и дело Schneider II, както и разноските във връзка с производствата по обжалване по дела T-310/01, T-77/02 и T-77/02 R, с изключение на сумата на разноските, които следва да се възстановят на Schneider по силата на двете посочени по-горе определения за установяване на подлежащите на възстановяване съдебни разноси.

51. При условията на евентуалност моли искът да се обяви за допустим и да се установи, че Общността носи извъндоговорна отговорност, като нейният размер бъде определен в производство ad hoc за изчисляване на понесените вреди, подлежащи на обезщетяване, и всички съдебни разноси да бъдат понесени от Комисията.

52. От своя страна Комисията, с подкрепата на Федерална република Германия, моли Първоинстанционния съд да отхвърли иска като частично недопустим и изцяло неоснователен и съответно да осъди Schneider да заплати съдебните разноси.

17 — Определение от 29 октомври 2004 г. по дело T-310/01 DEP и Определение от 29 октомври 2004 г. по дело T-77/02 DEP.

18 — Точки 100—106 от обжалваното решение.

53. На 11 декември 2003 г. Първоинстанционният съд (четвърти състав) в рамките на процесуално-организационните действия решава да ограничи устните състезания до въпросите за възникването на извъндоговорна отговорност на Общността и за методологията за оценяване на вредата.

Б — Съществено съдържание на обжалваното решение (дело T-351/03)

1. Достатъчно съществено нарушение

54. С Решение по дело Schneider I се отменя решението за несъвместимост поради нарушение на правото на защита на френското дружество, като разсъжденията на Първоинстанционния съд са съсредоточени върху това дали се касае за достатъчно съществено нарушение на правна норма, предоставяща права на частноправните субекти, при което се следва утвърдението от съдебната практика критерий за явно и сериозно несъобразяване от страна на институция на Общността с ограниченията на свободата ѝ на преценка¹⁹.

55. Преди да разгледа дали вредата е утежнена вследствие на поведението на Комисията по време на производството за преценка на концентрацията, съдебното

решение се спира на въпроса дали незаконосъобразността на решението за несъвместимост съответства на понятието за достатъчно съществено нарушение.

56. Абстрахирайки се от слабостите на анализа на отражението на концентрацията в икономически план, като източник на отговорност за Общността²⁰, тъй като то не влияе на констатацията за несъвместимост с общия пазар²¹, Първоинстанционният съд изследва единствения недостатък на решението за несъвместимост, който според Решение по дело Schneider I е лишил ищеца от възможността да получи благоприятно решение за концентрацията, а именно несъответствията между изложението на възраженията от 3 август 2001 г. и самото решение за несъвместимост относно възраженията за взаимно укрепване на позициите на страните по концентрацията.

57. Според Първоинстанционния съд при формулиране на изложението на възраженията е допуснато явно и сериозно нарушение на член 18, параграфи 1 и 3 от Регламента, тъй като според Решение по дело Schneider I ищецът не е могъл да знае, че ако не предложи подходящи корективни мерки за намаляване или премах-

19 — Решение от 19 април 2007 г. по дело Holcim (Deutschland)/Комисия (С-282/05 Р, Сборник, стр. I-2941, точка 47 и цитираната съдебна практика).

20 — Срещу това решение отправят критики следните автори: Dawes, A., Peci, K., „Sorry but there's nothing we can do to help: Schneider II and extra-contractual liability of the European Commission in merger cases“. — European Competition Law Review. 2008, 29(3), 151—161.

21 — Точки 129—138 от обжалваното решение.

ване на случаите на взаимно укрепване на неговите позиции и позициите на Legrand на френските секторни пазари, ще загуби всякаква възможност концентрацията да бъде обявена за съвместима с общия пазар.

в достатъчно съществено нарушение на правна норма, чиято цел е да предостави права на частноправните субекти.

58. Първоинстанционният съд не приема нито обосновката, нито обясненията, които се основават на специфичните задължения на службите на Комисията и открояват трудностите, присъщи на изготвянето на комплексен пазарен анализ при наличие на времеви ограничения. За Първоинстанционния този довод е ирелевантен, тъй като вредата произтича не от анализа на съответните пазари в изложението на възраженията или в решението за несъвместимост, а от това, че в изложението на възраженията е пропуснато указание, което е съществено с оглед на последиците му в диспозитива на решението за несъвместимост.

59. Това указание не е свързано с никакви специални технически затруднения и не изисква никаква специфична допълнителна преценка, която да не може да бъде извършена поради недостиг на време. Освен това подобна липса не може да бъде приписана на случайна или неволна техническа грешка, която да се компенсира от цялостния прочит на изложението на възраженията.

60. Въз основа на всички гореизложени съображения Първоинстанционният съд стига до заключението, че нарушаването на правото на защита на Schneider предполага и сериозно нарушение на ограниченията, наложени на Комисията, прераснало

2. По причинно-следствената връзка

61. На първо място следва да се припомни, че в рамките на процесуално-организационните действия Първоинстанционният съд решава да ограничи устните състезания до въпросите за възникване на извъндоговорна отговорност на Общността и за методологията за оценяване на вредата²².

62. Schneider се позовава на загуба на стойност на активите между датата на обявяване на ППЗ на акциите на Legrand през януари 2001 г. и изпълнението на договора за прехвърляне през декември 2002 г. при посочените по-горе условия.

63. Анализът на причинно-следствената връзка от Първоинстанционния съд е съсредоточен върху съпоставка между ситуацията, породена от неправомерното действие за засегнатите трети лица, и ситуацията, в която биха се намирали при правомерно поведение на Коми-

22 — Точка 81 от обжалваното решение.

сията²³. Така приема, че е изключено порокът в решението за несъвместимост да е лишил Schneider от някакво право да получи изрично или мълчаливо обявяване на концентрацията за съвместима, което да е основание за отговорност на Общността за имуществените последици от това лишаване, и в частност за последиците от задължението за прехвърляне на активите на Legrand.

64. Преценява, че е сложно да бъдат определени естеството и размерът на изтеглянето на инвестиции, необходимо за да стане концентрацията съвместима с общия пазар и да бъде получено съгласието на Комисията за нейното осъществяване. Още по-сложно му се струва изчисляването на въздействието на прехвърлянията и сделките, които тези корективни мерки биха предположили, върху общата стойност на притежаваните от дружеството ищещ активи.

65. Счита за прекомерна несигурността, свързана с оценяването на промените в икономическите параметри, които биха съпътствали евентуално решение за

съвместимост, което е пречка за полезно съпоставяне с последиците от решението за несъвместимост.

66. Отхвърля и довода на Schneider, че незаконосъобразното решение за несъвместимост осуетява очакваното вследствие на концентрацията взаимодействие и следователно проваля промишлената му стратегия, уронвайки имиджа му чрез отрицателното въздействие върху неговото добро име²⁴.

67. За сметка на това потвърждава наличието на достатъчно тясна, за да породи право на обезщетение, причинно-следствена връзка между допуснатата незаконосъобразност и два вида претърпени от ищеца вреди — разноските за участие във възобновеното производство за преценка на концентрацията след отмяната на двете решения и намаляването на цената за прехвърляне, което Schneider е трябвало да предложи на приобретателя на активите на Legrand, за да постигне такова отлагане на последиците от това прехвърляне, че съдебните производства, които към този момент са висящи пред общностния съд, да не бъдат лишени от своя предмет, преди да са приключили.

23 — Точки 263 и 264 от обжалваното решение.

24 — Точки 260—287.

3. Определяне на причинените вреди

а) Възнаграждения, административни и съдебни разноски, понесени от Schneider

68. Първоинстанционният съд разграничава три вида разноски, свързани с възобновяване на производството за преценка — възнаграждението на пълномощника *ad hoc*; разноски за правни, данъчни и банкови консултации във връзка с анулиране на сливането на предприятията, както и разноски, направени по време на съдебните производства пред националния и общностния съд; възнаграждения и разноски за консултантска и административна дейност от най-различен характер, които Schneider е трябвало да заплати след решенията по дела Schneider I и Schneider II.

69. Въпреки че не приема първите два посочени вида разноски²⁵ Първоинстанционният съд счита, че последният вид („разни“) са в резултат на незаконосъобразното действие на Комисията. В подкрепа на своите заключения Първоин-

25 — Точки 289—297 от обжалваното решение. В първия случай, тъй като тези плащания произтичат пряко от член 7, параграф 4 от Регламента, а във втория тъй като не може да се изключи, че Schneider не би ги понесло, ако беше прието законосъобразно решение (разходи за анулиране на сливането), било, защото са включени в разноските (съдебни разноски пред общността съд) или защото са направени във връзка с оплакване, което не е прието като пораждащо отговорност за Общността (съдебни разноски пред националния съд).

станционният съд използва аргументите, които обобщавам по-долу²⁶.

70. Тъй като в изложението на възраженията от 3 август 2001 г. Комисията не посочва проблема за конкуренцията, на който се основава решението за несъвместимост, Schneider е лишено от възможността да изрази становище по този въпрос и да предложи подходящи алтернативни решения, което е основание за отмяна на решението за несъвместимост. Възобновяването на производството санира този пропуск, като дава на дружеството възможност да бъде изслушано във връзка с възраженията и да представи предложения за мерки, с които да бъдат предотвратени нарушаващите конкуренцията последици от концентрацията.

71. По този начин допълнителните разходи, понесени от ищеца за продължаване на административното производство за преценка след решенията по дела Schneider I и Schneider II, нямаше да бъдат направени, ако Комисията от самото начало беше зачала правото на защита. Въпреки че ако бе имало възможност да се произнесе по взаимното укрепване на позиции, което не е споменато в изложението на възраженията, дружеството щеше да бъде принудено да понесе разходи, свързани с изготвянето на отговорите и евентуалните корективни мерки, възобновяването на ново правно основание на административното производство, прекратено дванадесет месеца по-рано, предполага за лицето, срещу което Комисията е образувала това производ-

26 — Точки 298—302 от обжалваното решение.

ство, тежест, която надхвърля многократно свързаната с отговор по време на първоначалното производство за преценка, когато дружеството и неговите представители са били в пълна степен ангажирани със съвещания и контакти с компетентните служби на Комисията.

б) Намаляване на цената за прехвърляне на Legrand, уговорена с Wendel KKR, за да е възможно отлагане на прехвърлянето²⁷

72. Според Първоинстанционния съд Schneider е водило преговори и е сключило договор за прехвърляне на Legrand на Wendel KKR и е отложило изпълнението на този договор до 10 декември 2002 г. в очакване на решения по висящите дела T-310/01 и T-77/02.

73. Ако не беше действало по този начин, при съдебно решение, с което се отхвърля жалбата, би рискувало да сключи договорите при неблагоприятни за неговите интереси условия, в кратки срокове, предвид срока за анулиране на сливането, който изтича на 5 февруари 2003 г., и несигурността на ново удължаване.

27 — Точки 303—317 от обжалваното решение.

74. Притиснато между тези две възможности, Schneider е отложило продажбата на Legrand с намерението да получи решение за съвместимост на концентрацията с общия пазар, което според обжалваното решение го е накарало да поиска от Wendel KKR по-ниска цена за Legrand в сравнение с цената, която би получило при нормални условия. Забавянето на продажбата на активите на Legrand до 10 декември 2002 г. е предполагало компенсиране на риска от обезценяването на тези активи, на които се излага Wendel KKR, приемайки забавянето, дори само заради вероятността през този период да спаднат котировките на ценните книжа на промишлени предприятия.

75. Въз основа на тези обстоятелства Първоинстанционният съд стига до заключението, че нарушаването на правото на защита в решението за несъвместимост е в пряка връзка с това забавяне, тъй като този период от време е бил крайно необходим, за да може Schneider да упражни правото си да получи законосъобразно решение за съвместимост на нотифицираната концентрация и да бъде изслушано с всички необходими гаранции.

в) Оценяване на вредата, възлагане на отговорността за нея и лихви

76. Относно разноските на Schneider, свързани с участието във възобновеното производство за преценка на концентрацията, Първоинстанционният съд изчислява размера на обезщетението, приспа-

дайки от всички разноси на Schneider по дела T-310/01, T-77/02 и T-77/02 Р административните разходи, които нормално би направило самото дружество за разделяне на активите, и накрая, разходите, които Schneider е трябвало да понесе по силата на корективните мерки, предприети във връзка с взаимното укрепване на позициите.

77. Вредата, причинена поради намаляване на цената за прехвърляне на Legrand на Wendel KKR вследствие на забавянето на продажбата на Legrand до 10 декември 2002 г., е оценена на разликата между уговорената от страните цена за прехвърлянето и цената, която Schneider би получило, ако при приключване на първото производство за преценка на 10 октомври 2001 г. беше постановено законосъобразно решение за съвместимост на концентрацията с общия пазар.

78. За точното определяне на сумите, дължими от Комисията, Първоинстанционният съд препраща към бъдещо производство *ad hoc*, в което да се реши спорът между страните за общия размер на обезщетението²⁸.

79. Тъй като Schneider е придобило акциите на Legrand чрез ППЗ в съответствие с изключението, което се предвижда

28 — Точки 318—325.

в член 7, параграф 3 от Регламента, Първоинстанционният съд постановява, че то е поело риска от постановяване на решение за несъвместимост и възникване вследствие на това на задължение да раздели активите на слетите предприятия. Понеже на Schneider е било известно, че сливането на дружества ще създаде за него господстващо положение или ще засили господстващото му положение в значителна част от общия пазар, Първоинстанционният съд стига до заключението²⁹, че дружеството също е допринесло за увреждането си³⁰, и оценява този принос на една трета от вредата, претърпяна поради намаляване на цената за прехвърляне, уговорена с Wendel KKR.

80. Накрая добавя и лихвите за забава³¹, считано от датата на обявяване на решението за определяне на размера на вредите до окончателното плащане.

V — Производство пред Съда и искания на страните по жалбата

81. Жалбата е постъпила в секретариата на Съда на 24 септември 2007 г.³² Комисията излага седем правни основания и моли Съда да отмени решението на Първоин-

29 — Основавайки се на Решение от 7 ноември 1985 г. по дело Adams/Комисия, (145/83, Recueil, стр. 3539, точка 54).

30 — Точки 326—335.

31 — Като база се взема лихвеният процент, определен от Европейската централна банка за основните операции по рефинансиране, увеличен с два пункта, доколкото не надхвърля 4% (точки 336—346).

32 — Телефакс от 21 септември 2007 г.

станционния съд по дело Т-351/03 и да осъди Schneider да заплати всички съдебни разноски³³.

отговорят на въпросите на членовете на състава.

82. В писмения отговор, постъпил в секретариата на Съда на 31 декември 2007 г.³⁴, Schneider моли жалбата да се отхвърли в нейната цялост и Комисията да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

VI — Разглеждане на жалбата

83. Председателят на Съда разрешава на страните да представят реплика и дублика, които постъпват в секретариата съответно на 12 март³⁵ и 8 май³⁶ 2008 г. и в които двете страни потвърждават исканията си.

A — Възприет подход

84. По искане на Комисията делото е възложено на голям състав на основание на член 44, параграф 3, втора алинея от Процедурния правилника на Съда.

86. Комисията структурира жалбата си около седем правни основания, като някои от тях са разделени на няколко части. Въпреки че твърдените пороци на обжалваното решение се квалифицират по начин, обичаен за този вид производства, по-специално като грешка при прилагане на правото, изопачаване на фактите или неизпълнение на задължението за мотивиране, лесно се забелязва, че те могат да бъдат отнесени към три категории оплаквания, свързани с определянето на нарушението като „достатъчно съществено“, с причинената вреда и с причинно-следствената връзка между тези два елемента.

85. В съдебното заседание, проведено на 3 декември 2008 г., се явяват представителите на Schneider и на Комисията, за да изложат устно своите доводи и да

87. Ето защо изглежда целесъобразно те да бъдат групирани според причисляването им към определена категория и да се

33 — Въпреки че текстът на жалбата не е ясен в това отношение, всъщност се имат предвид разноските пред двете инстанции.

34 — Телефакс от 21 декември 2007 г.

35 — Телефакс от 10 март.

36 — Телефакс от 6 май.

следва най-логичната последователност³⁷, като се започне с разглеждане на тежестта на нарушението, за което не се спори, че извършено, тъй като този въпрос е разрешен в Решение по дело *Schneider I*, продължи се с вредата, на която е отделено малко място в жалбата, и се завърши с връзката между двата елемента. Така ще анализирам всички правни основания, посочени от Комисията, в изпълнение на задълженията ми като генерален адвокат.

Б — По правните основания относно достатъчно съществено нарушение

1. Определяне на позициите

88. Комисията обжалва решението на Първоинстанционния съд, тъй като е нарушил силата на пресъдено нещо и задължението за мотивиране и е допуснал грешки в преценката и изопачаване на фактите, като е констатирал, от една страна, че в изложението на възразенията от 3 август 2001 г. Комисията е „пропуснала“ да посочи взаимното укрепване на позициите на *Schneider* и *Legrand*, а от друга страна, че посочването „не поставя особени технически затруднения“³⁸.

37 — Съществува мнение, че не е задължително да се следва този метод, а редът за разглеждане на трите компонента на извъндоговорната отговорност може да бъде променен. Вж. *Ruffert*, M. *EG-Vertrag* — Art. 288, in *Callies*, Chr., *Ruffert*, M. (ed.), *Kommentar des Vertrages über die Europäische Union und des Vertrages zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft*. 2. ed. Luchterhand, Neuwied. 2002. p. 2414. Въпреки че това тълкуване улеснява задачата на Съда, не считам, че то е непременно съвместимо с работата на генералния адвокат, който е длъжен да се произнесе по всички обсъждани въпроси.

38 — Точка 155 от обжалваното решение.

89. С второто правно основание от тази категория Комисията твърди, че в обжалваното решение са допуснати грешки при прилагане на правото при описване на фактите, тъй като не е взета предвид сложността на подлежащите на уреждане положения³⁹, и нарушения при мотивирането, тъй като накратко са отхвърлени твърденията, целящи да покажат ограниченията във времето и техническите трудности, съпътствали изготвянето на изложението, на които Комисията се позовава в своя защита.

90. Основното твърдение на *Schneider* е, че съображенията на Комисията по отношение на двете правни основания са недопустими и евентуално неотнормирани и необосновани, тъй като на практика с тях се иска да бъдат разгледани отново факти, които са установени със сила на пресъдено нещо, тъй като се опират на доводи, които не са били изтъкнати в първоинстанционното производство, и тъй като не дават подходящи разяснения във връзка с посочените технически затруднения.

2. Първото правно основание: погрешно разбиране на обжалваното решение

91. Отделно от евентуалните причини за недопустимост, първото правно основание следва да се отхвърли, като неговите две части се разгледат заедно, тъй като почиват на неправилно схващане на обжалваното решение.

39 — Решение по дело *Holcim*, посочено по-горе, точка 50 и цитираната съдебна практика.

92. С първата част на правното основание Комисията упреква Първоинстанционния съд, че е посочил в точка 155 от обжалваното решение, че елементът, който поражда вредата, причинена на Schneider, е „пропускът“ в изложението на възразенията да се спомене по какъвто и да било начин възразението за взаимно укрепване на позициите, докато в точка 445 от Решение по дело Schneider I е признал, че взаимното укрепване на позициите не е разгледано „достатъчно ясно и точно“ в изложението на възразенията.

93. От сравнението между двете решения жалбоподателят извлича три противоречия, които обосновавали неговото искане за отмяна на обжалваното решение.

94. На първо място, той отбелязва, че упоменатата точка 445 от Решение по дело Schneider I предполага, че е имало най-малкото *имплицитно* позоваване на взаимното укрепване на позициите. От това, на второ място, следвало, че в това решение Комисията се упреква, че не е упоменала *изрично* тази нежелана икономическа последица, макар това възразение срещу Schneider да личи от цялостното изложение. На трето място, той изтъква последиците от тези очевидни различия в съдържанието на двете решения, тъй като докато в Решение по дело Schneider I се стига до заключението, че грешката, за която Комисията отговаря, е попречила на дружеството да оцени в пълния им размер пречките за конкуренцията, установени на френския пазар⁴⁰, в обжалваното решение се стига до заклю-

чението, че поради този пропуск на дружество Schneider не е било известно, че ако не бъдат предложени поправителни мерки за преодоляване на тези недостатъци, концентрацията няма да бъде обявена за съвместима⁴¹.

95. Комисията приравнява тези различия на нова преценка на фактите, нарушаваща правото ѝ на защита, тъй като не са обсъдени доводите ѝ във връзка с повторната преценка, с което е нарушена силата на пресъдено нещо във връзка с фактите, установени с Решение по дело Schneider I, допуснати са грешки в квалификацията и са изопачени доказателствата.

96. С втората част от правното основание Комисията добавя към тези критики срещу обжалваното решение и възразение за липса на мотиви. Твърди, че се пренебрегва нейното разбиране, че непосочването на взаимното укрепване на позициите в изложението на възразенията може да бъде оправдано, предвид необходимостта да се действа бързо, което е характерно за производство за преценка на концентрация на предприятия, както и предвид сложността, свързана с изготвянето на този вид документи. Обжалваното решение обаче пояснява, че задължението за споменаване на спорното възразение не поставя особени технически затруднения и не изисква никакво допълнително специфично проучване, което да не е можело да се извърши поради липса на време, и че споменаването му не може да бъде отдадено на неволна или случайна грешка при съставяне на документа⁴².

40 — Точка 453 от Решение по дело Schneider I.

41 — Точка 152 от обжалваното решение.

42 — Точка 155 от обжалваното решение.

97. Ето защо, освен че, както правилно отбелязва френското дружество в писмения отговор и писмената дуплика, някои от посочените доводи, като например изопачаването на доказателствата, не са обосновани надлежно, достатъчно е да се отбележи, че цялото първо правно основание на жалбата се основава на неправилно разбиране на решението. Комисията прави упражнение по семантика, за да докаже, че нюансите в смисъла на думите, използвани както в едното, така и в другото решение, съответстват на намерението на Първоинстанционния съд да утежни последиците, произтичащи от доказаните по дело *Schneider I* факти.

98. Освен това доводите на Комисията са неотнормирани, тъй като езиковите различия между Решение по дело *Schneider I* и обжалваното в настоящото производство решение не променят факта, че начинът на формулиране на изложението на възразенията не е позволил на засегнатото дружество ясно да разбере, че носи отговорност за взаимното укрепване на позиции, до което води сливането с *Legrand*. Този недостатък съществува независимо дали това възразение е пропуснато или не е изложено в достатъчно обобщен вид, тъй като, при положение че на практика Комисията не разполага с никаква възможност за преценка при прилагането на член 18 от Регламента, което и самата тя признава, самото неспазване на тази разпоредба поражда достатъчно съществено нарушение⁴³.

43 — Решение от 5 март 1996 г. по дело *Brasserie du Pêcheur и Factortame* (C-46/93 и C-48/93, Recueil, стр. I-1029, точка 55), Решение от 4 юли 2000 г. по дело *Bergaderm и Goupil/Комисия*, (C-352/98 P, Recueil, стр. I-5291, точка 43, наричано по-долу „*Bergaderm*“), Решение от 10 декември 2002 г. по дело *Комисия/Самаг и Тисо*, (C-312/00 P, Recueil, стр. I-11355, точка 54), Решение от 10 юли 2003 г. по дело *Комисия/Fresh Marine*, (C-472/00 P, Recueil, стр. I-7541, точка 26), Решение от 12 юли 2005 г. по дело *Комисия/CEVA и Pfizer* (C-198/03 P, Recueil, стр. I-6357, точка 64) и посоченото по-горе Решение по дело *Holcim*, точка 47. В доктрината се изтъква ключовата роля на свободата на преценка за тежестта на допуснатото нарушение. Вж. *Wilson*, C. The role of discretion in EC law on non-contractual liability. in: *Common Market Law Review*, No. 42, 2005, p. 686.

99. По същите съображения следва да се отхвърли и втората част на първото правно основание на жалбата относно това, че грешката при излагане на възразението за взаимно укрепване на позициите е оправдана поради недостатъчното време за разглеждане на толкова сложна преписка, тъй като обжалваното решение изразява с по-голяма яснота упрека, отправен от Първоинстанционния съд към Комисията в Решение по дело *Schneider I*, откроявайки неудачния начин на структуриране на възразението за взаимно укрепване на позициите, „разгледано [без] необходимата яснота и точност“ от тази институция, която не го изтъкнала в документа⁴⁴.

100. Тълкуването на Решение по дело *Schneider I* в обжалваното решение не само че не изопачава фактическата обстановка, но и допринася да бъдат схванати по-ясно нейните очертания, наблягайки на това, че недостатъците на изложението на възразенията не са в анализа по същество на нарушението на конкуренцията, а се изчерпват с несъществуващата или неточна формулировка на конкретно възразение, което е лишило заинтересованото дружество от възможността да се защити по този въпрос. По тази причина е логично, че обосноваващите доводи на Комисията са отхвърлени без много обяснения, тъй като биха имали смисъл единствено при оспорване на резултатите от преценката от гледна точка на конкуренцията, а случаят, както е видно и от Решение по дело *Schneider I*, не е такъв.

101. Не виждам друго възможно решение, тъй като бързината, с която Комисията трябва да проучи преписката, по която

44 — Точка 445 от Решение по дело *Schneider I*.

постановява изложение на възраженията, не я освобождава от полагането на грижа при излагане на доводите ѝ, особено на решаващите, за да спази задълженията си по член 18 от Регламента. Следователно Първоинстанционният съд е могъл разумно да прецени, че споменаването на възражението не предполага никаква техническа трудност и не изисква специфично допълнително проучване.

102. С оглед на гореизложеното е ясно, че Първоинстанционният съд не е допуснал грешки при прилагане на правото и фактически грешки, не е изопачил доказателствата и не е нарушил задължението си мотивиране на обжалваното решение, поради което предлагам първото правно основание на жалбата да бъде отхвърлено.

3. По второто правно основание

103. Оплакванията на Комисията срещу обжалваното решение са изведени от грешки при квалифицирането на фактите, тъй като не се вземал предвид комплексният характер на урежданите отношения, и от грешка при мотивирането, тъй като били отхвърлени накратко доводите, които Комисията е представила в своя защита, за да докаже трудностите, съпътствали изготвянето на изложението.

104. Макар да признава, че не разполага с почти никаква свобода на преценка при прилагане на член 18, параграфи 1 и 3 от Регламента, Комисията счита, че Първоинстанционният съд е трябвало да отчете сложността на уредените отношения по смисъла на практиката на Съда⁴⁵.

105. Във връзка с втората част от първото правно основание на жалбата Комисията твърди, че е налице грешка при квалифициране на фактите, тъй като не било прието, че възражението за взаимно укрепване на позициите предполага допълнителна специфична сложност, свързана с напречния анализ на пазарите на електрически инсталации за ниско напрежение, включително секторните пазари, във всяка държава членка. В този контекст изглеждал несъобразен с действителността подход като този в обжалваното решение, който изолира, в рамките на толкова сложна операция като стадий II от преценката на икономическата концентрация, задължението да се формулират ясно възраженията в изложението, с довода че това е нещо просто. В този смисъл Комисията набляга на това, че лицата, отговарящи за изготвянето на изложението на възраженията от 3 август 2001 г., са били притиснати от недостатъчното време.

106. Твърди също, че са недостатъчни мотивите, изложени в обжалваното решение, за да се отхвърлят доводите, насочени към доказване на обстоятел-

45 — Решение по дело Bergaderm, посочено по-горе, точка 40 и Решение по дело Holcim, посочено по-горе, точка 50.

ството, че взаимното укрепване на позициите е споменато в това изложение.

107. Отново в основата на разрешението е правилното схващане на обжалваното решение, тъй като от значение за преценката на „сложността на уредените положения“ са не действията, анализът или съображенията от икономическо естество на Комисията, а становищата на заинтересованите дружества.

108. Обсъжданата правна норма, която следва да се разбира според правилата, установени в посочените по-горе Решение по дело *Bergaderm* и Решение по дело *Holcim*, предоставя на тези дружества възможността да бъдат изслушани на всеки стадий от производството до допитването до Консултативния комитет във връзка с възраженията, които ги касаят⁴⁶. Освен това тази норма задължава Комисията да основава своите решения за несъвместимост единствено на възраженията, по които заинтересованите страни са могли да представят становищата си⁴⁷.

109. От обжалваното решение следва, че релевантните за преценка на нарушението факти не са били сложни, а и тълкуването на приложимата норма не е било трудно⁴⁸,

поради което, в съответствие с постоянната практика на Съда, след като не е налице свобода на преценка, самото нарушаване на член 18 от Регламента ангажира отговорността на Комисията⁴⁹.

110. Освен това, макар Комисията да твърди, че в точки 152 и 155 от обжалваното решение се отхвърлят много накратко доводите относно особените технически трудности, присъщи за изготвянето на изложението на възражението, в решението се посочва също, че липсата на възражение за взаимно укрепване на позициите не произтича от случайна и неволна грешка при съставянето на документа, която би могла да се компенсира от цялостна преценка на изложението на възраженията, с което Първоинстанционният съд очевидно се позовава на евентуалното имплицитно излагане на тези възражения, твърдяно от жалбоподателя.

111. Накратко, тъй като Комисията е съсредоточила второто правно основание на жалбата си върху сложността на факти, които са ирелевантни за преценката на възникването на извъндоговорна отговорност на Общността и на достатъчно

46 — Член 18, параграф 1 in fine от Регламента.

47 — Член 18, параграф 3 от Регламента.

48 — Точки 145 и 146 от обжалваното решение.

49 — Същото се поддържа и в доктрината, вж. *Lenaerts*, K., *Arts*, D., *Maselis*, I. *Procedural Law of the European Union*. 2. ed., Sweet & Maxwell. Лондон, 2006, стр. 395 и *Schreemers*, H.G., *Waelbroeck*, D. F. *Judicial Protection in the European Union*. 6. ed. Kluwer Law International, La Haye/London/New York, 2001, стр. 552. В съдебната практика се приема, че единствено в случаите на твърде ограничена или дори несъществуваща свобода на преценка самото нарушение „може“ да стига, за да се установи наличие на достатъчно същественото нарушение. Цялата съдебна практика е цитирана в точка 65 от Решение по дело *Комисия/ CEVA* и *Pfizer*, посочено по-горе.

съществения характер на нарушението, установен с Решение по дело *Schneider I*, Първоинстанционният съд не е допуснал грешка, като е отхвърлил тези доводи без подробни разяснения по този въпрос.

решението да не се отменя и продължавам със следващия елемент, необходим за констатиране на отговорността — настъпването на вредата.

112. Следователно отпада като довод и липсата на мотиви, тъй като обжалваното решение сочи като недостатък на изложението на възраженията не това, че взаимното укрепване на позициите е изложено твърде накратко, а това, че то не е посочено изрично, което е погрешно на *Schneider* да схване сериозността на възраженията и е намалило възможностите му да се защити⁵⁰. Липсата на ясно изявление, открояващо значението, което Комисията придава на това възражение, не се санира поради сложността на производството. Първоинстанционният съд просто е изискал от Комисията по-голяма точност при писменото излагане на възраженията като крайно необходимо условие за гарантиране на правото, признато в член 18 от Регламента. Следователно не се наблюдава никакъв недостатък в мотивирането.

113. В заключение, Комисията не е успяла да оспори убедително обжалваното решение в частта, с която е прието наличие на достатъчно съществено нарушение, поради което предлагам в тази част

50 — Въпреки характера му на подготвителен акт, според съдебната практика функцията на изложението на възраженията е да очертае предмета на започнатото от Комисията административно производство и така да не позволи на тази институция да изложи други възражения в решението, с което приключва производството (Решение от 10 юли 2008 г. по дело *Bertelsmann и Sony Corporation of America/Impala*, C-413/06 P, Сборник, стр. I-04951, точка 63, Определение от 18 юни 1986 г. по дело *British American Tobacco и Reynolds Industries/Комисия*, (142/84 и 156/84, *Recueil*, стр. 1899, точки 13 и 14).

В — По правното основание относно вредата, причинена на Schneider

114. В желанието си да следвам логическата последователност за разглеждане на елементите на извъндоговорната отговорност ще изтегля по-напред разглеждането на шестото правно основание на жалбата.

115. С това правно основание Комисията твърди, че Първоинстанционният съд се е произнесъл *ultra petita*, като е признал за френското дружество имуществена вреда, каквато то не е твърдяло. Макар основното искане на дружеството да е било за поправка на финансовата загуба, произтичаща от задължението да продаде активите на *Legrand* на цена, по-ниска от тази, на която ги е придобило⁵¹, Първоинстанционният съд е признал вреда, произтичаща от намаляването на цената за прехвърляне, което *Schneider* е трябвало да предложи на приобретателя на тези активи, за да отложи действието на това прехвърляне до такава дата, че висящите към този момент производства пред общностния съд да не загубят своя предмет, преди да са приключили⁵².

51 — Точка 86, във връзка с точка 260 от обжалваното решение.

52 — Точка 286 от обжалваното решение.

116. От обжалваното решение Комисията стига до заключението, че са нарушени нормите относно тежестта на доказване, тъй като Schneider е трябвало да докаже вредата, с което е нарушено правото на защита на Комисията, като ѝ е попречено да изрази становище относно вредата.

117. Поради аргументите, които се излагат по-долу, това правно основание също следва да бъде отхвърлено.

118. На първо място, по отношение на решението *ultra petita*, споделям тезата на френското дружество, че Първоинстанционният съд не е отрекъл причинно-следствената връзка относно всички отрицателни последици за Schneider и че при тези условия споменатата финансова загуба е част от общия размер на твърдените загуби. В този контекст следва да се признае, че приключването на дело с решение *infra petita* не е в нарушение на нито една процесуална норма.

119. На второ място, предходните разсъждения се подкрепят и от обстоятелството, че обжалваното решение е трябвало единствено да установи дали е налице вреда, без да определя нейното цифрово изражение. В тази ситуация Комисията е била длъжна да изгради теза, годна да се противопостави на всякакво признаване на задължение за обезщетение в нейна тежест, включително и по-малко по размер в сравнение с първоначално поисканото.

120. Ето защо не могат да се приемат аргументите на Комисията относно тежестта на доказване и нарушаването на правото ѝ на защита, тъй като не се установява никакво произнасяне *ultra petita*, поради което следва да се отхвърли шестото правно основание, изтъкнато в нейната жалба.

Г — По правните основания, свързани с причинно-следствената връзка

121. Би следвало трите правни основания, на които се позовава Комисията по отношение на причинно-следствената връзка между извършеното нарушение и причинената на френското дружество вреда, да бъдат препоредени в зависимост от това дали се отнасят до абсолютното отричане на тази връзка⁵³, до нейното прекъсване⁵⁴ или до противоречивите мотиви на Първоинстанционния съд по отношение на тази връзка, което е основание за отмяна на обжалваното решение⁵⁵.

122. Последното твърдение се отнася и до двете вреди, за които на Schneider е признано право на обезщетение с обжалваното решение, докато останалите се отнасят единствено до вече посоченото оценяване на финансовата загуба.

53 — Част първа и част втора, както и първият довод от част трета на третото правно основание на жалбата.

54 — Останалите доводи от третото правно основание и цялото пето правно основание.

55 — Четвъртото правно основание на жалбата.

1. Липса на причинно-следствена връзка ционния съд именно защото е изопачил фактите по делото.

а) Относно изопачаването на фактите и доказателствата (първа част на третото правно основание на жалбата)

123. На първо място Комисията твърди, че в точки 305—309 от обжалваното решение са изопачени фактите и доказателствата, като е посочено, че поради наличието на решение за несъвместимост дружеството е било „задължено“ да сключи с Wendel KKR договор за прехвърляне на Legrand.

124. Според жалбоподателя от обстоятелствата по делото и поведението на френското дружество следва, че срокът за анулиране на сливането, удължен до 5 февруари 2003 г., е бил достатъчен както за забавяне на преговорите за продажбата на Legrand, така и за да се поиска, ако е необходимо, ново удължаване, като се приеме предложението на Комисията по точка 122 от решението за анулиране на сливането.

125. Schneider поддържа, че тази част от третото правно основание е недопустима, тъй като поставя под съмнение фактите, установени в обжалваното решение. Тази теза обаче следва да бъде отхвърлена, тъй като Комисията недвусмислено е заявила, че оспорва решението на Първоинстан-

126. В това отношение не са убедителни и доводите на Комисията, тъй като не се установява никакво изопачаване. В оспорените точки Първоинстанционният съд само логически разсъждава, че Schneider е следвало да анулира сливането с Legrand, което се потвърждава от невъзможността да бъде спряно изпълнението на решението за анулиране на сливането.

127. Освен това като не се е отказало от сливането преди приключването на съдебния спор пред Първоинстанционния съд, а същевременно преговорите с бъдещия купувач са напредвали бързо, Schneider е било притиснато между изпълнението на своите правни задължения и очакваното съдебно решение. Би било несправедливо Schneider да бъде упрекувано за бързината, с която се е съобразило с решението за анулиране на сливането, след като самата Комисия е изисквала незабавно приключване на икономическата концентрация⁵⁶.

128. Непонятно е защо Комисията оспорва обжалваното решение поради изопачаване на доказателствата, след като фактите не са изопачени, макар

⁵⁶ — Точка 114 in fine от решението за анулиране на сливането.

страните да не споделят преценката им от Първоинстанционния съд, и в частност преценката на имуществената отговорност, която произтича от тези факти за самата Комисия.

129. Следователно първата част от третото правно основание на жалбата следва да бъде отхвърлена.

б) По липсата на причинно-следствена връзка между недействителността на решението за несъвместимост и намаляването на цената за прехвърляне на Legrand на Wendel KKR (втората част от третото правно основание на жалбата)

и) Определяне на позициите

130. Комисията твърди, че като установява⁵⁷ пряка връзка между основанията за незаконосъобразност на решението за несъвместимост и прехвърлянето на Legrand на цена, по-ниска отколкото в случай на сигурна и неопорочена продажба, обжалваното решение прави неточни фактически констатации, изопачава фактите и дава погрешна правна квалификация.

57 — В точки 311—316 от обжалваното решение.

131. Комисията се основава на три вида съображения: на първо място се позовава на факта, че крайната дата, на която Schneider се е задължило да прехвърли Legrand на Wendel KKR, а именно 10 декември 2002 г., е определена на 26 юли 2002 г., когато за ответното дружество не е съществувала необходимост да се обвърже със срок, тъй като Комисията не е виждала пречки срокът за анулиране на сливането да бъде удължен и след 5 февруари 2003 г. — максималния срок, който първоначално е бил предоставен. Освен това, както посочва Комисията, като се отказва на 5 декември 2002 г. от клаузата, която му дава право да прекрати договора за прехвърляне, Schneider е наясно, че не е правно задължено да анулира сливането с Legrand, тъй като на 22 октомври същата година Първоинстанционният съд е отменил двете въпросни решения.

132. На второ място Комисията поддържа, че прехвърлянето на Legrand е извършено изключително по волята на Schneider, което с действията си се е отказало както от правото си на прекратяване на договора за продажба, така и от евентуалното решение за съвместимост на концентрацията с общия пазар, тъй като в рамките на възобновеното от Комисията производство е могло да предложи мерки за преодоляване на взаимното укрепване на позициите.

133. На трето място Комисията счита, че процесуалното естество на неправомерното действие, за което е прието, че носи отговорност, не позволява пораждането на каквато и да било причинно-следствена връзка между това действие и вреда от вида на признатата от Първоинстанционния съд в полза на Schneider.

134. От своя страна дружеството отхвърля всички тези доводи като неотнo-симии, тъй като са насочени не срещу причинно-следствената връзка, а срещу оценяването на изведените разходи. Така то отхвърля тезата на Комисията относно датата на прехвърлянето, като от една страна сочи, че тя не отчита факта, че Wendel KKR се е съгласило да отложи прехвърлянето единствено до 10 декември, за което Schneider не може да бъде упрекувано, а от друга страна настоява, че враждебното отношение на Комисията не е предвещавало ново решение, с което този път да приеме обединението на двете дружества.

135. Относно датата на предаване на Legrand на приобретателя, Schneider изтъква грешката на Комисията, която счита, че датата на действителното прехвърляне е и тази на настъпването на вредата, тъй като по негово мнение увреждането започва с издаването на решението за несъвместимост. Отхвърля също твърдението, че процесуалният характер на нередовността, довела до отмяната на решението за несъвместимост, изключва причинно-следствената връзка.

ii) Преценка

136. Това правно основание изисква да се проучат подробно съображенията на Първоинстанционния съд, за да прецени наличието на причинно-следствена връзка.

137. Според обжалваното решение, с отлагането на изпълнението на продажбата на Legrand в очакване на развързката на висящите дела, за да направи на концентрацията съвместима с общия пазар, Schneider е трябвало да се съгласи да получи от Wendel KKR по-ниска цена за прехвърляне на Legrand, отколкото цената, която би получило при твърда уговорка за продажба, ако не беше постановено решение за несъвместимост, което е очевидно незаконосъобразно в две отношения⁵⁸.

138. Ето защо обжалваното решение свързва това забавяне на сделката до 10 декември 2002 г. с компенсиранието на риска от обезценяване на активите на Legrand, на който се излага Wendel KKR, най-малкото поради възможните промени в негов ущърб на котировките на акциите на промишлени предприятия в периода между датата на сключване на договора и датата на влизането му в сила⁵⁹.

139. След като приема, че Schneider е до известна степен отговорно за увеличаването на размера на вредата, Първоинстанционният съд осъжда Комисията да заплати две трети от вредите, понесени от Schneider поради намаляване на цената на Legrand SA, което е трябвало да бъде предложено, за да се компенсира отлагането на продажбата до 10 декември 2002 г.⁶⁰.

58 — Точка 311 от обжалваното решение.

59 — Точка 312 от обжалваното решение.

60 — Точка 1 от диспозитива на обжалваното решение.

140. Споделям становището на Комисията, че този подход е неуместен. В частност връзката в конкретния случай не е подходяща за възникване на извъндоговорна отговорност, а именно вредата не произтича от незаконосъобразния акт пряко, непосредствено и изключително⁶¹ и не се намира с него в отношение на причина и следствие⁶².

141. Несъмнено решенията за несъвместимост и за анулиране на сливането са подтикнали Schneider да потърси дружество, годно да понесе цената за придобиване на дружество с размерите на Legrand — задача, която предполага сложни преговори, както сочи Schneider в дубликата⁶³.

142. В този смисъл отмяната на упоменатите решения обезсмисля разходите, свързани с тези преговори, тъй като ако не беше разпоредено анулиране на сливането на дружествата, Schneider нямаше да понесе тези разходи. Schneider обаче не иска обезщетение за тези вреди, поради което няма смисъл да се спирам на тях. Въпреки това бих искал да ги представя като пример за плащания, свързани с отмяната на административни актове на Комисията, или поне за плащания, които, поради това че са се оказали излишни, следва да бъдат

61 — Вж. *Toth*, A.G. The concepts of damage and causalita as elements of non-contractual liability, in: *Heukels*, T., McDonnell, A. (ed.), *The Action for Damages in Community Law*, Kluwer Law International, La Haye/London/Boston, 1997, p. 192.

62 — Решение от 15 януари 1987 г. по дело GAEC de la Ségaude/ Съвет и Комисия (253/84, Recueil, стр. 123, точка 10).

63 — Точка 99 от писмената дублика.

разглеждани като произтичащи от нарушението.

143. От друга страна, макар намаляването на цената за продажбата на Legrand, предоставено на Wendel KKR, да е плод на същите преговори, то произтича не от отмяната на акта, а от свободната воля на Schneider да определя условията на договорите със своите партньори. В този контекст положението на Schneider не е било особено комфортно поради натиска, на който е било подложено от страна на Комисията, за да изпълни решението за анулиране на сливането, но този натиск е бил само един от факторите, оказали влияние върху окончателното съдържание на договора с Wendel KKR.

144. В своята дублика Schneider сочи редица данни, внасящи яснота относно условията, при които е изготвен договорът за прехвърляне на Legrand, като изброява и други източници на силен натиск, оказан върху управителите на Schneider, за да се освободят бързо от дружеството, с което Schneider е опитало да се слее, като позицията на самия директор на Legrand⁶⁴, на акционерите в Schneider, на финансовите и пазарните анализатори⁶⁵. Тези изявления помагат да се допълни представата за обстановката, в която са постигнати споразуменията между Schneider и Wendel KKR, разкривайки, че задължението (в крайна сметка, незаконосъобразно) за анулиране на сливането на обединените фирми е само част от фона на преговорите и няма пряко отражение

64 — За делата между Schneider и Legrand пред националните юрисдикции препращам към точки 27, 67, 219 и сл. от обжалваното решение.

65 — Точка 100 от писмената дублика.

върху уговорените и подписани от Schneider клаузи на договора за покупко-продажба на Legrand. Вероятно всички тези обстоятелства биха обяснили по-добре силното желание на Schneider да сключи договора на 26 юли 2002 г.

145. Ето защо е било естествено Schneider да си запази правото да прекрати договора, сключен с Wendel KKR, в зависимост от изхода на делата пред Първоинстанционния съд. Нищо извън посочените в предходната точка фактори обаче не го е задължавало да сключи договора за продажба на толкова ранна дата, както Комисията правилно поддържа, когато настоява, че предоставеният до 5 февруари срок, освен че е подлежал на удължаване, е изглеждал достатъчен, за да бъде открит подходящ купувач.

146. Този начин на действие на Schneider засилва съмнението, че замисълът на дружеството е бил да даде приоритет на сделката с Wendel KKR, свеждайки по-нататъшното сливане до проста хипотеза. Това предположение, подкрепяно от споменатия натиск, се потвърждава от обстоятелството, че вместо да запази икономическата концентрация, като се върне към стадий II от нейната преценка от Комисията след отмяната на решенията, Schneider е предпочело да изпълни договора с дружеството приобретател.

147. Впрочем 180 милиона евро, колкото би струвал на Schneider отказът от продажбата, са резултат единствено от начина, по който е водило преговорите, а хипотетич-

ното намаляване на стойността на активите на Legrand поради обезценяване на котировката на акциите на промишлени предприятия през разглеждания период, ми се струва прекалено неясно и несигурно, за да създаде причинно-следствена връзка⁶⁶.

148. Накрая, като се вземат предвид рисковете за всяко едно от предприятията⁶⁷, Wendel KKR е било наясно как разсъждава Schneider, тъй като е било твърде добре запознато с възможността решенията за несъвместимост и анулиране на сливането да бъдат отменени — обстоятелство, което логично би го лишило от придобиването на Legrand. Ето защо е поискало в договора да се предвидят подходящи инструменти, за да бъде предотвратена всякаква опасност — намаляване на продажната цена и обезщетение в размер на 180 милиона евро при прекратяване на договора — като по този начин е прехвърлил по договор своите рискове на продавача, който доброволно се е съгласил да ги поеме.

149. Следователно Schneider е поело голям риск, като е избрало да следва реда, предвиден в член 7, параграф 3 от Регламента. Споменатата норма е изключение от принципа, че концентрация между

66 — Решение от 25 май 1976 г. по дело Roquette/Комисия (26/74, Recueil, стр. 677, точка 23) и заключенията на генералния адвокат Trabucchi (стр. 694).

67 — Относно отговорността на предприятията в областта на държавните помощи, вж. Решение от 25 май 1978 г. по дело HNL/Съвет и Комисия (83/76, Recueil, стр. 1209, точка 6) и Решение от 19 май 1992 г. по дело Mulder и др./Съвет и Комисия (С-104/89, Recueil, стр. I-3061, точка 13), както и Koenig, Ch. „Haftung der Europäischen Gemeinschaft gem. Art. 288 II EG wegen rechtswidriger Kommissionsentscheidungen in Beihilfensachen“. — Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht. No. 7/2005, p. 205.

предприятия се извършва след изрично или мълчаливо произнасяне на Комисията⁶⁸. Поради това всеки полагащ необходимата грижа предприемач следва да съзнава последствията при отрицателна оценка на концентрацията от Комисията, водеща съответно до приемане на решение за анулиране на сливането, тъй като въпреки текста на член 8, параграф 4 от същия регламент („Когато концентрацията вече е била извършена, Комисията може [...] да изиска анулиране на сливането [...]“ [неофициален превод]) в случая, описан в член 7, параграф 3, Комисията не разполага със свобода на преценка относно възстановяването на *статук-вото* на пазара — цел, очертана в разглежданата правна норма⁶⁹.

150. Накратко, в споменатите рискове за дружествата, които прибягват до изключението, предвидено в цитирания член 7, параграф 3, се включват нормалните превратности, съществуващи при сливанията, защото тези превратности изглеждат лесно предвидими в светлината на правната уредба на концентрациите⁷⁰.

151. Въпреки че отмяната на решенията за несъвместимост и анулиране на сливането не е „нормално“ събитие, би било оправ-

дано да бъдат признати някои вреди, например разходите, които са направени при преговорите, започнали за продажба на предприятието, както посочих по-горе. Когато обаче първопричината за отмяната на решенията е допуснатата от Комисията грешка от процесуален характер, чието саниране позволява да бъде възобновена преценката на концентрацията, не следва да се признава друг тип вреди, тъй като установеното основание за отмяна не засяга икономическия анализ, както е видно от обжалваното по настоящото дело решение.

152. При тези предпоставки Комисията основателно отбелязва, че отмяната на формално основание не е засегнала същността на преценяваната концентрация, тъй като след отстраняване на пропуската, свързан с нарушение на член 18 от Регламента, съдържанието на решението, което би се приело след възобновяването на стадий II, не е било предопределено и е могло да бъде в един или друг смисъл, в зависимост най-вече от мерките, които би предложило Schneider.

153. Накратко, след като по силата на сключения между тях договор Schneider е поело както собствените си рискове, така и рисковете на Wendel KKR, присъждането от Първоинстанционния съд на обезщетение за намаляване на цената, което първото от тези дружества е трябвало да предостави на второто, за да изчака да приключат висящите дела, води до предоставяне на предприятията, избрали да следват реда, предвиден в член 7, параграф 3 от Регламента, гаранция или застра-

68 — *Ablasesr-Neuhube*. Artikel 7. Aufschub des Vollzugs von Zusammenschlüssen, in *Loewenheim/Meessen/Riesenkampff*. Kartellrecht — Band 1 Europäisches Recht — Kommentar. C. H. Beck Verlag, München, 2005. p. 1192.

69 — *Immenga, U., Körber, T.* Fusionskontrollverordnung — Artikel 8. Entscheidungsbefugnisse der Kommission, in: *Immenga/Mestmäcker*. Wettbewerbsrecht — EG/Teil 2 — Kommentar zum Europäischen Kartellrecht. 4. ed., C. H. Beck, München, 2007, p. 673.

70 — Относно присъщите на икономическата дейност рискове вж. наскоро постановеното Решение от 16 декември 2008 г. по дело Masdar (UK)/Комисия (C-47/07 P, Сборник, стр. I-9761, точки 59 и 93).

ховка срещу всякакъв вид допълнителни разходи, които биха възникнали в случай на нарушения, включително на процесуални норми, без пряко въздействие върху икономическата същина на концертацията.

154. Въз основа на всички изложени съображения считам, че следва да бъде прието правното основание и обжалваното решение да бъде отменено, доколкото признава вреда за Schneider, произтичаща от намаляването на цената на Legrand, което е трябвало да бъде предложено на Wendel KKR като компенсация за отлагането на продажбата до 10 декември 2002 г.

2. За прекъсването на причинно-следствената връзка (третото и петото правно основание на жалбата)

а) Обобщение на доводите на страните

155. По същество Комисията твърди, макар това да не е изложено съвсем последователно в текста на жалбата, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, тъй като по различни съображения не е взел предвид, че причинно-следствената връзка е била нарушена вследствие на поведението на ответната страна по жалбата.

156. От една страна, в третото правно основание защитава тезата, че въпреки формалния характер на допуснатата грешка, след възобновяването на стадий II е било необходимо да се приеме друго решение, което прекъсва споменатата връзка. От друга страна, поддържа, че определянето на срока за продажба до 10 декември и отказът на Schneider да позове на клаузата, даваща му право да се откаже от посочения договор, са причинили твърдяната вреда⁷¹.

157. Освен това в петото правно основание заявява, че френското дружество не е изпълнило задължението си за полагане на грижа в три насоки: първо, не е изискала по-подробна информация от Комисията относно взаимното укрепване на позициите, второ, отказало се е да иска постановяване на обезпечителни мерки, което е могло да направи преди и след отмяната, трето, изпълнило е договора за продажба на Legrand в момент, в който не е било правно задължено да се освободи от това дружество.

158. Преди да отхвърли тези критики по съществуващото на обжалваното решение, Schneider се позовава на недопустимостта на всички доводи на Комисията, защото те били нови правни основания, по които Първоинстанционният съд не се е произнесъл.

71 — Решение от 19 септември 1985 г. по дело Murri Frères/Комисия (33/82, Recueil, стр. 2759, точки 37 и 38) и in extenso различни точки от Решение на Първоинстанционния съд от 19 юли 2007 г. по дело FG Marine/Комисия (T-360/04, точки 51—56 и 75—77).

159. Ето защо след като предложих да се уважи правното основание за липса на причинно-следствена връзка, започвам тези разсъждения при условията на евентуалност, в случай че Съдът не споделя моето мнение и иска да разгледа по същество останалите правни основания на жалбата.

б) По допустимостта на някои доводи

160. Възражението на Schneider за недопустимост се отнася и до твърдението в третото правно основание, че е допуснало небрежност, както и до цялото пето правно основание, описано в точка 167 от настоящото заключение. И в двата случая оспорва допустимостта, поради това че доводите са нови по отношение на обсъждането пред Първоинстанционния съд.

161. На първо място, относно тезата, че било ново твърдението за небрежността, която Комисията приписва на Schneider и която според нея е причинила вредата, достатъчно е да се отбележи, че практиката на Съда допуска при този вид спор въвеждането на непосочени в първоинстанционното производство доводи, стига те да подкрепят изтъкнато в това производство правно основание⁷².

72 — Решение от 24 септември 2002 г. по дело Falck и Acciaierie di Bolzano/Комисия, (C-74/00 P и C-75/00 P, Recueil, стр. I-7869, точка 178) и Решение от 18 януари 2007 г. по дело РКК и КНК/Съвета, (C-229/05 P, Сборник, стр. I-439, точка 66).

162. На второ място, по отношение на петото правно основание Комисията се позовава на точки 326—335 от обжалваното решение, където се разглежда въпросът дали Schneider носи поне в някаква степен отговорност за вредата. Всички доводи, за които Schneider твърди, че са недопустими, обаче се отнасят до този въпрос, поради което твърдението за недопустимост не следва да се приема.

163. Следователно възражението на Schneider за недопустимост трябва да се отхвърли изцяло.

в) По същество

164. Параметрите на този анализ са установени от практиката на Съда, според която в областта на извъндоговорната отговорност на институциите на Общността липсата на предвидливост или предпазливост от страна на търсещия обезщетение може да наруши причинно-следствената връзка между неправомерното действие и вредата, като ограничи споменатата отговорност⁷³ или дори я изключи⁷⁴. При все това, извън това

73 — Решение от 7 ноември 1985 г. по дело Adams/Комисия, посочено по-горе, точки 53—55 и Решение от 27 март 1990 г. по дело Grifoni/EOAE (C-308/87, Recueil, стр. I-1203, точки 16 и 17).

74 — Например в следните решения: Решение от 4 февруари 1975 г. по дело Compagnie Continentale France/Съвет (169/73, Recueil, стр. 117, точки 22—32), Решение от 1 юли 1976 г. по дело Sergy/Комисия (58/75, Recueil, стр. 1139, точки 46 и 47), Решение от 8 юни 1977 г. по дело Merkur/Комисия (97/76, Recueil, стр. 1063, точка 9), Решение по дело Mulder и др./Съвет и Комисия, посочено по-горе, точка 33.

обобщение, подходът към възникналите в тази област спорове неизбежно е казуистичен.

165. По отношение на обжалваното в настоящото производство решение трудноразбираем е първият довод на Комисията, че необходимостта от приемане на решение за съвместимост след възобновяването на стадий II прекъсвала причинно-следствената връзка между отменените решения и причинената на Schneider вреда, в случай че е налице такава връзка. Според Комисията това ново формално решение нарушавало причинно-следствената връзка, тъй като ако то обяви концентрацията за съвместима с общия пазар, на Schneider не би се наложило да продаде Legrand, а ако не я обяви за съвместима, би попречило на възникването на вреда.

166. Не може да се приеме тезата на Комисията, която, както Schneider отбелязва в писмения си отговор, е в известен смисъл софизъм. При всички случаи нейните разсъждения се оказват без значение, тъй като се основават на хипотеза, която изобщо не се реализира след прехвърлянето на Legrand на Wendel KKR. По тази причина те следва да се отхвърлят, тъй като се преценяват действително настъпили, а не въображаеми факти.

167. Предполагам, че такава трябва да е съдбата и на първата част от петото правно основание, според която Schneider не е проявило грижа, като не е настояло пред Комисията да му предостави повече

разяснения по взаимното укрепване на позициите. Така Комисията се опитва да прехвърли на френското дружество отговорността за липсата на прецизност при съставянето на изложението на възраженията. Тази уловка обаче е прекалено очевидна, за да не бъде забелязана, поради което не следва да бъде приемана.

168. Във втората част на петото правно основание, като се осланя на някои решения на Първоинстанционния съд⁷⁵, Комисията счита, че причинно-следствената връзка е била прекъсната поради отказа на Schneider да поиска постановяване на обезпечителни мерки, което е могло да направи преди или след отмяната.

169. От доказаните факти⁷⁶ обаче следва, че заедно с жалбата за отмяна дружество е подало молба за допускане на обезпечение чрез спиране на изпълнението на решението за анулиране на сливането. Освен това последвалият отказ за продължаване на производството се е дължал на две съвпадащи по време обстоятелства: от една страна е била прието дело T-310/01 да се разгледа по реда на бързото производство, а от друга — установеният от Комисията срок за анулиране на сливането с Legrand е бил удължен до 5 февруари 2003 г.

⁷⁵ — Решение на Първоинстанционния съд от 28 януари 1999 г. по дело VAI/Комисия (T-230/95, Recueil, стр. II-123, точка 36) и Решение от 19 юли 2007 г. по дело FG marine/Комисия (T-360/04, Сборник, стр. II-92, точка 74).

⁷⁶ — Точки 50-52 от обжалваното решение.

170. В този контекст, противно на това, което твърди Комисията, Schneider е положило необходимата грижа, тъй като чрез стратегията си на практика е постигнало същото, което биха му предоставили безпечителните мерки, тъй като много бързо е отпаднала неизвестността, свързана с отмяната на двете обжалвани решения на Комисията, и тъй като, независимо от изхода на двете дела, е получило повече време, за да прехвърли Legrand.

171. Следователно при тези обстоятелства поведението на Schneider не може да се счита за небрежно, нито за годно да прекъсне разглежданата причинно-следствена връзка, поради което тезата на Комисията следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

172. Накрая, поради обективната им свързаност следва да бъдат разгледани заедно третата част от петото правно основание, с която се твърди, че Schneider носи отговорност за това, че е продало Legrand, въпреки че не е било правно задължено да се освободи от него, и доводите на Комисията, свързани с удължаването на срока на продажбата до 10 декември и с отказа на Schneider да използва клаузата, даваща му право да се откаже от споменатия договор. Според Комисията всички тези обстоятелства са допринесли за настъпването на твърдяната вреда, изключвайки по този начин спорната причинно-следствена връзка.

173. Schneider твърди, че две причини са го накарали да извърши продажбата — най-напред, е трябвало да изпълни задължението си за анулиране на сливането с Legrand; а впоследствие след отмяната на решенията е трябвало да избегне риска да разчита на одобрение, след като е било запознато с твърдата позиция на Комисията във второто производство за преценка на сливането.

174. По-нататък ще посоча, че тези доводи следва да се приемат, но повтарям — при условията на евентуалност, тъй като вече изразих убеждението си, че не е налице никаква причинно-следствена връзка.

175. При изпълнението на договора за прехвърляне на Legrand на 10 декември 2002 г. Schneider е обвързано само от този договор, защото решенията за несъвместимост и анулиране на сливането са отменени от Първоинстанционния съд на 22 октомври същата година. Дори да се приеме, че споменатият договор произтича от зачитането на правно задължение, обявено за невалидно, продажбата все пак е осъществена като доброволно действие

на Schneider, ускорило приключването на производството за преценка на концентрацията и предприето при зачитане на клаузите, които са уговорени с купувача и върху които Комисията не е могла да повлияе.

1,7 милиарда евро. Иск за извъндоговорна отговорност на Общността за сумата по клаузата за прекратяване би бил по-разумен и в по-голямо съответствие с очертаните факти.

176. Освен това, дори да оставим настрана обстоятелството, че тогава Schneider е могло да се стреми към положително решение в новото производство за преценка, тъй като му се е откривала възможност да предложи мерки за противодействие на взаимното укрепване на позициите — от която мълчаливо се е отказало, като се е освободило от Legrand — не изглежда Schneider да е действало с необходимата грижа, пренебрегвайки уговорката за прекратяване на договора.

178. Ето защо считам, че като е извършило продажбата, без да е правно задължено да го прави, и като не е действало с необходимата грижа, Schneider е нарушило причинно-следствената връзка, поради което при условията на евентуалност предлагам петото правно основание на жалбата да бъде прието.

3. По правното основание, изведено от противоречие в мотивите

177. При описаните обстоятелства, ако се допусне, че Schneider все още е искало да се обедини с Legrand⁷⁷, би било по-логично да се откаже от прехвърлянето, позовавайки се на споменатата клауза, за да намали твърдяната вреда, тъй като сумата от 180 милиона евро не може да се сравни с търсеното обезщетение от близо

179. Със своето четвърто правно основание Комисията критикува противоречията в мотивите на решението на Първоинстанционния съд, който не бил последователен, като, от една страна, отричал причинно-следствената връзка

⁷⁷ — Препращам към точка 146 и следващите от настоящото заключение.

между нарушението, довело до отмяната на двете решения, и предполагаемата вреда (в точки 260—286), а от друга — приемал такава връзка за двата вида вреди, признати на Schneider (в точка 288).

180. За да се отхвърли това оплакване, е достатъчно да се посочи, че първият от споменатите от Комисията анализи се отнася до наличието на причинно-следствена връзка по отношение на *пълното* обезценяване на активите на Legrand в периода между неговото придобиване и продажбата му през декември 2002 г., докато вторият анализ се отнася до загубите, които според Първоинстанционния съд е претърпяло френското дружество. Следователно не се наблюдава никакво противоречие в мотивите на обжалваното решение, поради което отпада и четвъртото правно основание.

Д — По седмото правно основание

181. При условията на евентуалност Комисията иска обжалваното решение да бъде отменено, доколкото присъжда на Schneider лихви за забава от деня на настъпване на вредата, а именно 10 декември 2002 г., до датата на изплащане на обезщетението.

182. Тъй като предлагам обжалваното решение да се отмени поради липсата на причинно-следствена връзка, а при условията на евентуалност, поради нейното прекъсване, не е необходимо разглеждане на доводите в подкрепа на седмото правно основание, отнасящи се единствено до вредата, тъй като според моя анализ такава не съществува.

VII — Произнасяне на Съда по съществуването на спора

183. Според член 61, второ изречение от Статута, когато отмени решение на Първоинстанционния съд, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Първоинстанционния съд за постановяване на решение. Една от хипотезите, в които може да бъде приложена първата от двете възможности, предвидени от тази норма, е грешката *in iudicando*, ако изложението на фактите е пълно и достатъчно за постановяване на решение и не е необходимо да бъдат събирани никакви доказателства. Такава е практиката на Съда, макар обикновено да не сочи причините, поради които счита, че фазата на производството позволява той да реши спора⁷⁸.

⁷⁸ — Обикновено само посочва съвсем лаконично, че конкретният случай е такъв. Вж. Решение от 5 октомври 2000 г. по дело Съвет/Chvatal и др. (C-432/98 P и C-433/98 P, Recueil, стр. I-8535, точка 37), Решение от 9 януари 2003 г. по дело Petrotub и Republica/Съвет (C-76/00, Recueil, стр. I-79, точка 93), Решение от 18 юли 2007 г. по дело Industrias Químicas del Vallés/Комисия (C-326/05 P, Сборник, стр. I-6557, точка 71).

184. Би трябвало Съдът да се произнася по същество, когато от материалите по делото е видно, че може да се постанови окончателно решение⁷⁹, тъй като волята на общностния законодател е той да бъде модерен касационен съд, който ако счита, че се налага да отмени решение, разполага с широка свобода на действие в тази насока⁸⁰.

185. В настоящия случай няма съмнение, че въпросът, който е поставен за разглеждане от Съда, е чисто правен. Въпреки че ограничава дебата до въпроса за наличието на вреда, без да определя нейния размер, Първоинстанционният съд препраща за решаването на тази сложна в контекста на спора задача към бъдещо производство във фазата на изпълнение на решението. Би било в разрез с принципа на процесуална икономия делото да се върне на Първоинстанционния съд на практика само за определяне на дължимата от Комисията сума във връзка с единствената подлежаща на поправка вреда. Няма пречки това да се извърши от Съда, както се е случвало и преди⁸¹, въз основа на метода, предвиден в обжалваното решение.

79 — Héron, J. *Droit judiciaire privé*, издателство Montchrétien, Париж, 1991 г., стр. 517; Vincent, J. и Guinchard, S., *Procédure civile*, издателство Dalloz, Париж, 1994 г., стр. 922.

80 — Nieva Fenoll, J., *El recurso de casación ante el Tribunal de las Comunidades Europeas*, издателство Bosch, Барселона, 1998 г., стр. 430.

81 — Решение от 4 октомври 1979 г. по дело Ireks-Arkady/Съвет и Комисия (238/78, Recueil, стр. 2955), Решение от 7 ноември 1985 г. по дело Adams/Commission, посочено по-горе, Решение от 26 юни 1990 г. по дело Sofrimport/Комисия (С-152/88, стр. I-2477); Решение от 19 май 1992 г. по дело Mulder и др./Съвет и Комисия, посочено по-горе.

VIII — По съдебните разноските пред двете инстанции

186. Изходът на делото, който предлагам, не предполага Schneider да понесе всички съдебни разноски, тъй като някои искания на Комисията, макар и не най-важните, не са уважени.

187. Първоинстанционният съд не се е произнесъл по съдебните разноски, поради което, както предлагам, след като Съдът следва да определи размера на вредата на Schneider, свързана с разходите за участие във възобновеното производство за преценка на концентрацията, той би трябвало да се произнесе и по съдебните разноски в първоинстанционното производство и в производството по обжалване.

188. В този смисъл една точна преценка на обстоятелствата по делото в тяхната цялост би довела до осъждане на Schneider да понесе две трети от съдебните разноски, направени от Комисията пред двете инстанции.

IX — Заключение

189. С оглед на гореизложеното предлагам на Съда:

- 1) Да отмени решението на Първоинстанционния съд от 11 юли 2007 г. по дело T-351/03, доколкото Европейската общност е осъдена да заплати на Schneider Electric SA обезщетение в размер на две трети от стойността на вредите, понесени поради намаляване на цената за прехвърляне на Legrand SA, което Schneider Electric е трябвало да предложи на приобретателя като компенсация за отлагането на действителното осъществяване на продажбата на Legrand до 10 декември 2002 г.
- 2) Да отмени и точки 5—10 от диспозитива на това решение, с които се назначава експертиза за определяне на размера на тази вреда и се присъждат лихви за забава.
- 3) Да отхвърли жалбата в останалата част.
- 4) Да разпреди на страните в тримесечен срок от датата на обявяване на решението да посочат на Съда размера на разходите, направени от Schneider Electric за участие във възобновеното производство за преценка на концентрацията след обявяване на решенията на Първоинстанционния съд от 22 октомври 2002 г. по дело Schneider Electric/Комисия (T-310/01 и T-77/02), по който размер са постигнали съгласие.

- 5) Да разпреди на страните при липса на съгласие да представят на Съда в същия срок своите искания в цифрово изражение.

- 6) Да осъди Schneider Electric да заплати две трети от съдебните разноски на Комисията в производството по обжалване и в първоинстанционното производство, както и да понесе направените от него съдебни разноски в двете производства.